

مروری بر وضعیت صنعت لیزینگ چین

ترجمه: زهرا زمانی

کارشناس تحقیق و توسعه شرکت لیزینگ صنعت و معدن

عملکرد اقتصاد کلان چین

اقتصاد چین حرکت رو به جلو خود را با آهنگی سریع ادامه می‌دهد. اگرچه دولت اقداماتی جهت تعدیل اقتصاد به‌خصوص در بخش معاملات زمین انجام داده، اما تقاضای داخلی همچنان نیرومند باقی مانده است. بر طبق اطلاعات منتشر شده توسط اداره ملی آمار کشور چین در سال ۲۰۰۷، رشد تولید و خدمات به ترتیب ۱۳٫۵٪ و ۱۱٪ افزایش پیدا کرده و صادرات ناخالص نیز به میزان ۲۷٪ و تولید ناخالص داخلی ۱۱٫۵٪ افزایش یافته است.

کشور چین با یک اقتصاد به سرعت در حال گسترش و نیازمند به نقدینگی بالا، با تقاضای شدیدی برای تأمین سرمایه مواجه شده است. تأمین مالی سنتی به شکل بدهی، دیگر به عنوان تنها راه بدست آوردن سرمایه دیده نمی‌شود و لیزینگ به‌طور فزاینده‌ای به عنوان یکی از شیوه‌های تأمین مالی انعطاف‌پذیر، برای بخش‌های مختلف صنعت در نظر گرفته می‌شود.

بررسی صنعت لیزینگ

بسیاری از شرکت‌های خارجی، در حال تأسیس شرکت‌های لیزینگ در چین هستند. بعضی از آنها وابسته به تولیدکنندگان خارجی بوده و بعضی توسط مؤسسات مالی خارجی برپا گردیده‌اند، همچنین تعدادی از قراردادهای با ارزش معاملات بالا (لیزینگ هواپیما) توسط شرکت‌های لیزینگ خارجی منعقد و اداره می‌شوند.

بر اساس ارزیابی تولیدکنندگان خارجی هواپیما، چین می‌تواند بیش از ۲۸۰۰ هواپیما در ۲۰ سال آینده بدست آورد و از طرفی پیش‌بینی می‌شود تقاضا برای لیزینگ تجهیزات رشدی فزاینده را در آینده نزدیک به خود اختصاص دهد. این در حالی‌ست تعداد بسیاری از شرکت‌های لیزینگ توسط سرمایه‌گذاران در چین تشکیل یا در حال تشکیل شدن هستند.

از مارس ۲۰۰۷، به بانک‌های چینی اجازه داده شد تا جهت حضور در بازار لیزینگ با شرکت‌های لیزینگ مشارکت نمایند. بطور مثال بانک ساخت و ساز چین با بانک آمریکا به منظور تشکیل یک شرکت لیزینگ در بیجینگ مشارکت کرد و بانک اقتصادی و صنعتی چین، یک شرکت خصوصی در تیانجین برپا کرد و از طرف بانک مینشنگ و بانک تاجران چین به دولت درخواست برای برپایی شرکت‌های لیزینگ ارائه گردیده است.

روند رو به رشد سرمایه‌گذاری‌های خارجی مؤسسه‌های مالی و شرکت‌های لیزینگ چینی در سایر کشورها در ارتباط با لیزینگ، نشان از تمایل این کشور برای سرمایه‌گذاری خارجی پیرامون این صنعت دارد، بطوری که یکی از بانک‌های چین در سنگاپور اقدام به تأسیس لیزینگ نموده است.

تأسیس و برپایی شرکت لیزینگ در چین

شرکت‌های خارجی لیزینگ تحت قانون "سرمایه‌گذاری خارجی" در صنعت لیزینگ که توسط وزارت دارایی چین (MOC) که در سال ۲۰۰۵ به تصویب و اجرا رسید، اداره می‌شوند. همچنین شرکت‌های لیزینگ مالی تحت کمیته نظارت بر بانکداری چین (CBRC) اداره می‌شوند.

MOC بر دو نوع از شرکت‌های لیزینگ نظارت می‌کند:

– شرکت‌های لیزینگ با سرمایه‌گذاری خارجی

– شرکت‌های لیزینگ مالی با سرمایه‌گذاری خارجی

"شرکت‌های لیزینگ با سرمایه‌گذاری خارجی" شامل شرکت‌های لیزینگ عملیاتی می‌شوند و "شرکت‌های لیزینگ مالی با سرمایه‌گذاری خارجی" به فعالیت در لیزینگ مالی مشغول هستند.

اقدامات نظارتی CBRC علاوه بر شرکت‌های "لیزینگ مالی" که معنی مشابه با آنچه در اقدامات MOC استفاده شد را داراست، خرید و اجاره مجدد را نیز شامل می‌شود.

یک شرکت لیزینگ با سرمایه‌گذاری خارجی که تحت اقدامات MOC برپا شده است، ممکن است فعالیت‌های زیر را

عهدہ‌دار شود:

- لیزینگ عملیاتی
- خرید دارایی‌های استیجاری
- نگهداری و واگذار کردن دارایی‌های استیجاری
- هر فعالیت دیگری که توسط MOC تأیید شده باشد.

همچنین شرکت‌های لیزینگ جهت کاهش ریسک می‌توانند به ارائه خدمات مشاوره‌ای به شرکت‌های مورد تعامل خود

بپردازند.

^۱Ministry of commerce

^۲China banking regulatory commission

برحسب انواع معاملات لیزینگ که شامل : لیزینگ فرعی، خرید و اجاره مجدد، لیزینگ اهرمی، لیزینگ مشترک می‌باشند، MOC شرایط لازم را برای سرمایه‌گذاری خارجی مهیا نموده است. حوزه‌های فعالیت شرکت‌های لیزینگ می‌تواند به شرح ذیل باشد:

- اموال منقول؛ نظیر پزشکی، مهندسی و تجهیزات اداری
- حمل و نقل؛ نظیر هواپیما، ماشین‌ها، کشتی‌ها و...
- دارایی‌های ناملموس؛ همراه با موارد بالا به‌گونه‌ای تأمین شده‌اند که ارزش این دارایی‌های ناملموس از ۵۰ درصد دارایی‌های استیجاری تجاوز نکند.

به یک شرکت لیزینگ مالی که تحت اقدامات CBRC برپا شده است در مقایسه با یک شرکت لیزینگ مالی با سرمایه خارجی که تحت اقدامات MOC برپا شده، اجازه داده شده است تا یک چشم‌انداز وسیع‌تری را داشته باشد. این فعالیت‌ها شامل موارد ذیل می‌باشد:

- لیزینگ مالی
- گرفتن سپرده مدت‌دار بانکی با مدت حداقل یک سال از سهامداران غیر بانکی
- اخذ سپرده از مستأجرین
- واگذاری پرتفوی اجاره به بانک‌های اقتصادی
- انتشار اوراق
- معاملات با بانک‌ها
- استقراض از مؤسسه‌های مالی
- استقراض ارز خارجی از خارج از کشور
- فروش دارایی‌های اجاره‌ای
- خدمات مشاوره‌ای
- هر فعالیت دیگری که توسط CBRC تأیید شده باشد.

همان‌طور که گفته شد، ایجاد یک شرکت لیزینگ باید تحت اقدامات MOC انجام شود و توسط MOC تأیید گردد، این نوع سرمایه‌گذاری می‌تواند بصورت مشترک و یا کاملاً مستقل و توسط سرمایه‌گذار خارجی انجام گیرد.

یک شرکت لیزینگ با سرمایه خارجی باید شرایط زیر را برآورده سازد:

- سرمایه به ثبت رسیده مکفی باشد.
- شرکت‌های با مسئولیت محدود مجوز فعالیت تا ۳۰ سال را دارا باشد.

هچنین یک شرکت لیزینگ مالی با سرمایه‌گذاری خارجی نیز باید شرایط زیر را برآورده سازد:

- می‌بایست سرمایه ثبت شده بیشتر از ۱۰ میلیون دلار آمریکا باشد.
- شرکت‌های با مسئولیت محدود مجوز فعالیت تا ۳۰ سال را دارا می‌باشند.
- مدیریت ارشد آن شایستگی‌های حرفه‌ای مربوطه را داشته باشد و هر کدام حداقل ۳ سال از تجربه عملی برخوردار باشند.

شرکای یک شرکت لیزینگ مالی به صورت شرکای اصلی و شرکای عمومی طبقه‌بندی می‌شوند.

یک شریک اصلی عبارت از شریکی است که حداقل ۵۰٪ از سرمایه به ثبت رسیده از شرکت لیزینگ مالی را در اختیار دارد و در غیر اینصورت به عنوان شریک عمومی در نظر گرفته می‌شود. یک شریک اصلی باید یک بانک اقتصادی داخلی و یا خارجی، یک شرکت لیزینگ داخلی و یا خارجی، یک مؤسسه بزرگ داخلی و یا هر مؤسسه مالی دیگر که توسط CBRC تأیید شده است، باشد.

بانک اقتصادی به این منظور که شایستگی یک شریک اصلی را پیدا کند، باید شرایط زیر را برآورده سازد:

- نسبت‌های کفایت سرمایه آن کمتر از ۸٪ نباشد
- دارایی‌های پایان سال آن در سال گذشته حداقل $11,800\text{ US\$}$ باشد.
- بانک در دو سال متوالی سودده باشد.
- عدم سوء پیشینه در دو سال گذشته
- از یک ساختار نظارتی خوبی جهت مدیریت ریسک برخوردار باشد.

یک شرکت لیزینگ برای اینکه به عنوان یک شریک اصلی محسوب گردد نیز باید شرایط زیر را برآورده سازد:

- دارایی‌های پایان سال آن در سال گذشته حداقل $1,500\text{ US\$}$ باشد.
- شرکت در دو سال متوالی سودده باشد.
- عدم سوء پیشینه در دو سال گذشته .

بر اساس قوانین MOC، و به منظور مدیریت ریسک احتیاطی، دارایی‌های ریسکی یک شرکت لیزینگ مالی با سرمایه خارجی نباید از ۱۰ برابر کل مقدار دارایی‌های خالص آن تجاوز کند. میزان دارایی‌های ریسکی با رجوع به مقدار دارایی‌های مازاد، تعیین می‌شود که از طریق کم کردن پول نقد، سپرده‌های بانکی، قرض‌های ملی، و دارایی‌های اجاره‌ای از کل دارایی‌های شرکت لیزینگ مالی با سرمایه خارجی محاسبه می‌شود.

شرکت لیزینگ مالی که تحت نظارت CBRC تأسیس می‌شود از مدیریت ریسک مناسبی باید برخوردار باشد.

نسبت‌های کنترل ریسک ذیل از جمله مواردی هستند که شرکت‌های لیزینگ ملزم به استفاده از آنها می‌باشند:

الف) نسبت کفایت سرمایه - سرمایه خالص نباید کمتر از ۸٪ از دارایی‌های ریسکی باشد.

ب) تمرکز مالی برای مشتری - تخصیص منابع مالی برای یک مشتری نباید از ۳۰٪ سرمایه خالص شرکت لیزینگ تجاوز کند.

ج) نسبت وام‌دهی بین بانکی - منابع مالی تأمین شده (از بانک) شرکت نباید از ۱۰۰٪ سرمایه خالص شرکت لیزینگ تجاوز کند.

بهبود قوانین

با گسترش لیزینگ، قوانین قضایی مرتبط با صنعت لیزینگ کشور چین روند رو به بهبودی را طی کرده و فضای مناسب‌تری را برای فعالیت این شرکت‌ها مهیا نموده‌اند.

لیزینگ برون مرزی

شرکت‌های لیزینگ در چین با استفاده از قوانین مالیاتی لیزینگ دیگر کشورها همچون فرانسه و ژاپن از لیزینگ برون مرزی جهت تأمین مالی هواپیما و کشتی استفاده می‌کنند. اما به نظر می‌رسد قانون مالیات لیزینگ کشور انگلستان در آینده‌ای نزدیک برای پروژه‌های بزرگ مورد استفاده قرار گیرد. همچنین تعدادی از شرکت‌های لیزینگ چینی برای تأمین منابع مورد نیاز خود از بورس برون مرزی نیز استفاده کرده‌اند.

کشور چین با هشیاری تمام به اهمیت صنعت لیزینگ بعنوان روشی منعطف و مناسب برای تأمین مالی سایر صنایع پی‌برده و صنعت لیزینگ همگام با آهنگ سریع اقتصاد چین در حال رشد است. شرکت‌های لیزینگ داخلی کشور چین که تاکنون تنها از طریق لیزینگ مالی فعالیت می‌کردند، اکنون با استفاده از تجارب شرکت‌های لیزینگ خارجی شرایط مناسبی را برای سرمایه‌گذاری خارجی در صنعت لیزینگ فراهم نموده و اصلاحات قانونی مناسبی را در راستای این بهبود انجام داده است.

به نظر می‌رسد قوانین و مقررات حاکم بر صنعت لیزینگ یکی از مهمترین عوامل پیشرفت این قسمت می‌باشد که کشور چین به خوبی به آن پی برده است. امید است سایر کشورهای در حال توسعه نیز جهت رفع موانع و مشکلات صنعت لیزینگ گام برداشته و فضای مناسبی را برای رشد این صنعت فراهم نمایند.

منبع :

World leasing year book 2008